

**ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ
(УКООПСПІЛКА)**

**МИКОЛАЇВСЬКИЙ КОЛЕДЖ БІЗНЕСУ І ПРАВА ВНЗ «ПОЛТАВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

**ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ГУМАНІТАРНОЇ ТА ПРИРОДНИЧО-
НАУКОВОЇ ПІДГОТОВКИ**

Затверджую

Чолова приймальної комісії,
директор коледжу

О. А. Дмитриченко

23 2021 року

**Програма вступного випробовування
у формі диктанту з української мови
для вступу на навчання до коледжу
за освітньо-професійним ступенем
«фаховий молодший бакалавр»**

МЕТА, ЗАВДАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступне випробовування у формі диктанту з української мови для вступу на навчання до коледжу за освітньо-кваліфікаційним рівнем «молодший спеціаліст» проводиться з **метою** визначення рівня навчальних досягнень абітурієнтів, лінгвістичного світогляду та навичок вільного, комунікативно виправданого використання мовних засобів у різних формах і сферах мовлення відповідно до вимог навчальної шкільної програми з української мови за 5-9 класи.

Відповідно до поставленої мети головними **завданнями** вступного випробування з української мови є:

- виховання свідомого прагнення до вивчення української мови;
- вироблення у студентів компетенцій комунікативно виправданого користування засобами мови в різних життєвих ситуаціях;
- ознайомлення з мовною системою як основою формування мовних умінь і навичок – орфоепічних, лексичних, граматичних, правописних, стилістичних;
- формування духовного світу студентів, цілісних світоглядних уявлень, загальнолюдських ціннісних орієнтирів, прилучення через мову до культурних надбань українського народу і людства в цілому.

Згідно з вимогами програми абітурієнти повинні **знати**:

- зміст мовних понять і термінів;
- правила орфографії та пунктуації;
- норми української літературної мови;
- значення мовних одиниць та особливості їх функціонування.

Абітурієнти повинні **вміти**:

- класифікувати звуки мовлення, ділити слово на склади, визначати звукове значення букв у слові;
- пояснювати лексичні значення слів, добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні, вживати слова в переносному

значенні;

- виконувати морфемний аналіз слова, розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні, визначати словотвірний спосіб;

- розпізнавати частини мови, визначати їх загальне значення, морфологічні ознаки та синтаксичну роль;

- розрізняти словосполучення й речення та типи зв'язку між словами й реченнями; типи словосполучень за способом вираження головного слова;

- розрізняти речення різних видів;

- визначати структуру простого двоскладного речення, способи вираження головних членів речення;

- розпізнавати види другорядних членів речення, їх типи та різновиди;

- розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів;

- розпізнавати просте ускладнене речення;

- розпізнавати складні речення різних типів, визначати їх структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями;

- визначати структуру складних речень з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку;

- визначати в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, речення з непрямою мовою, замінювати пряму мову непрямою;

- розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них;

- визначати особливості вимови та наголосу слів відповідно до орфоепічних норм.

ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ТЕСТУВАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «УКРАЇНЬСЬКА МОВА»

Тема 1. Фонетика. Графіка. Орфоепія.

Фонетика сучасної української літературної мови. Звуки мови й звуки мовлення. Голосні й приголосні звуки, їх класифікація. Фонетична транскрипція.

Графіка. Особливості української графіки. Співвідношення букв і звуків. Склад. Український складоподіл. Звукові закони в системі голосних і приголосних. Правила переносу слів.

Орфоепія. Наголос. Вимова голосних у ненаголошеній та наголошеній позиціях. Чергування в системі голосних і приголосних.

Складні випадки правопису слів з м'яким знаком та апострофом.

Написання великої букви у власних назвах. Правопис слів іншомовного походження. Написання прізвищ і географічних назв.

Подвоєння та подовження приголосних. Спрощення у групах приголосних.

Чергування в системі голосних і приголосних. Уподібнення приголосних.

Тема 2. Лексика. Фразеологія. Будова слова. Словотвір.

Лексика української мови. Багатозначні й однозначні слова. Пряме й переносне значення слів. Лексика української мови з погляду походження. Активні і пасивні шари української лексики. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми.

Поняття про фразеологізми. Класифікація фразеологізмів. Фразеологізми в ролі членів речення.

Будова слова. Основа слова і закінчення. Значущі частини слова. Написання префіксів.

Поняття про словотвір як розділ мовознавства. Основні способи словотворення. Написання складних і складноскорочених слів.

Тема 3. Морфологія.

Морфологія як розділ мовознавчої науки. Іменник як частина мови. Відмінювання іменників.

Прикметник як частина мови. Ступені порівняння прикметників. Відмінювання прикметників.

Числівник як частина мови. Відмінювання та правопис числівників.

Займенники як частини мови. Відмінювання та правопис займенників.

Дієслово як частина мови. Основні категорії дієслова. Дієприкметник. Дієприслівник. Правопис дієприкметників та дієприслівників.

Прислівник як частина мови. Творення і правопис прислівників.

Службові частини мови. Прийменник як частина мови. Правопис прийменників. Сполучник як частина мови. Правопис сполучників. Частка як частина мови. Правопис часток.

Вигук як частина мови. Звуконаслідувальні слова. Правопис вигуків та звуконаслідувальних слів.

Тема 4. Синтаксис. Пунктуація.

Словосполучення та речення як основні одиниці синтаксису. Головні та другорядні члени речення. Односкладні речення. Неповні речення.

Речення з однорідними членами. Речення з відокремленими членами. Звертання. Вставні і вставлені конструкції.

Складне речення. Поняття про складнопідрядне та складносурядне речення. Безсполучникові складні речення.

Складні речення з різнотипними частинами. Складні синтаксичні конструкції. Конструкції з чужим мовленням. Складне синтаксичне ціле.

Пунктуація. Розділові знаки у простому та складному реченнях, а також у реченнях із однорідними членами, зверненнями, вставленими словами, прямою мовою, при діалозі.

Розділові знаки в складному реченні із різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку в текстах різних стилів. Розділові знаки в кінці речення.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ АБІТУРІЄНТІВ ДО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Звуки мови й звуки мовлення. Голосні й приголосні звуки, їх класифікація. Фонетична транскрипція.
2. Особливості української графіки. Співвідношення букв і звуків. Склад. Український складоподіл. Звукові закони в системі голосних і приголосних. Правила переносу слів.
3. Орфоепія. Наголос. Вимова голосних у ненаголошеній та наголошеній позиціях. Чергування в системі голосних і приголосних.
4. Складні випадки правопису слів з м'яким знаком та апострофом.
5. Написання великої букви у власних назвах. Написання прізвищ і географічних назв.
6. Правопис слів іншомовного походження.
7. Подвоєння та подовження приголосних.
8. Найпоширеніші чергування голосних звуків.
9. Найпоширеніші чергування приголосних звуків.
10. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних.
11. Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме й переносне значення слів.
12. Лексика української мови з погляду походження. Активні і пасивні шари української лексики.
13. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми.
14. Поняття про фразеологізми. Фразеологізми в ролі членів речення.
15. Спільнокореневі слова і форми слів. Основа слова і закінчення. Значущі частини слова.

16. Написання префіксів.
17. Поняття про словотвір як розділ мовознавства. Основні способи словотворення.
18. Написання складних і складноскорочених слів.
19. Поняття про самостійні та службові частини мови.
20. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
21. Іменник: назви істот і неістот, загальні і власні назви.
22. Рід, число, відмінки іменників. Типи відмін іменників.
23. Незмінні іменники. Способи творення іменників. Правопис відмінкових закінчень іменників.
24. Правопис найуживаніших суфіксів. Велика буква у власних назвах.
25. Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.
26. Якісні, відносні та присвійні прикметники. Повні і короткі форми прикметників. Ступені порівняння прикметників, їх утворення. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників.
27. Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.
28. Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні (на означення цілих чисел, дробових та збірних) і порядкові. Числівники прості і складні.
29. Відмінювання кількісних і порядкових числівників.
30. Правопис числівників.
31. Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників.
32. Правопис займенників.
33. Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова.
34. Види дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Часи дієслів.

35. Дієслова I і II дієвідмін. Особа і число (в теперішньому і майбутньому часі). Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.

36. Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот.

37. Безособові дієслівні форми на - но, - то.

38. Правопис дієприкметників.

39. Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль. Дієприслівники недоконаного і доконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

40. Правопис дієприслівників.

41. Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення.

42. Правопис прислівників.

43. Прийменник як службова частина мови. Непохідні і похідні прийменники.

44. Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

45. Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності.

46. Правопис сполучників разом і окремо.

47. Частка як службова частина мови. Формотворчі, заперечні та модальні частки. Написання часток бо, но, то, от, таки. Не з різними частинами мови.

48. Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

49. Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.

50. Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення. Члени речення (підмет і присудок;

присудок простий і складений; додаток, означення, обставини) і способи їх вираження. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот.

51. Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.

52. Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні і неповні речення. Тире в неповних реченнях.

53. Однорідні члени речення. Узагальнююче слово при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення. Розділові знаки при однорідних членах речення:

54. Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки при них.

55. Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнюючі). Розділові знаки при відокремлених членах.

56. Складне речення, його типи. Складносурядне сполучникове речення. Складнопідрядне речення із сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Складне речення з кількома підрядними.

57. Розділові знаки в складносурядному і складнопідрядному реченнях.

58. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні.

59. Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Розділові знаки в ньому.

60. Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог. Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Авраменко О. Українська мова (рівень стандарту) : підруч. для 10 кл. закл. загальн. середн. освіти / О. Авраменко / Київ: Грамота.-2019.
2. Антонюк Т.М. Українська мова./ Т.М.Антонюк, О.С. Стрижаковська, Л.М. Авдіковська . - Чернівці: Друк. Арт, 2014.- 340 с.
3. Біляєв О. Укр. мова для 10-11 класів/ О. Біляєв, Л. Симоненкова, Л. Скуратівський, Р. Шелехова / К: Освіта, 2005.-382 с.
4. Заболотний О. В. Українська мова: (рівень стандарту) : підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. освіти / О. В. Заболотний, В. В. Заболотний. - Київ: Генеза, 2018.-192 с.
5. Підгайна О. Українська мова. Словник-довідник /О. Підгайна /: Краймрій, 2008.-304 с.
6. Плющ М. Я. Українська мова (Профільний рівень) : підруч. для 10 кл. закл. загал. серед. освіти. / М. Я. Плющ, В. І. Тихоша, С. О Караман, О. В. Караман. – К. : «Освіта», 2010.
7. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови/ І. Ющук /К: Освіта, 2006,-254с.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

_____ *О.А. Дмитриченко*

“ _____ ” _____ 2021 р.

**Тексти диктантів
з дисципліни «Українська мова»
для вступних випробувань
на основі повної загальної середньої освіти**

Укладач: *Гладир О.А.*

Миколаїв – 2021